

DIONYSII
PETAVII
AURELIANENSIS,
E SOCIETATE JESU,
EPISTOLARUM
LIBER SECUNDUS.
PHILOLOGICÆ.

EPISTOLA I.

Jacobus Mallebrancius Societatis Jesu

QUAM in scribendo mihi rationem praescripsi, cam in respondendo sequar; & sine ambitu, ac verborum inani praefatione de his, quae in percontacione tua posuisti, sententiam dicam.

Ut igitur a Gregorio nostro Turonensi initium faciam; nihil erit, quod hac de re litteras nostras defideres; si libros nostros de Doctrina Temp. quos anno superiori in lucem emisimus, in promptu habeas. Nam lib. xi. cap. ii. huic questioni cumulate satisficiamus. Nihil certius quam quod Chronologus iste necio quis, cuius meministi, opinatus est: Pafchalem controversiam, de qua Gregorius lib. v. cap. xvii, in annum incurrit Christi 577, quo secundus Childeberti erat in curfu: alteram vero, cuius idem Scriptor mentionem facit lib. x. cap. xxii, una cum eclipti Solis, anno congrue Christiana era 590. ut nos capite illo copiose disputamus, & Scaligerianum magisquam redarguimus. Hacenus ergo controvergia inter vos esse nula debet.

De S. Martini obitu assentiri nullo modo possum, neque Gregorio, eti in errore confans est, nec alteri qui Gregorii lapsum sequi, aut etiam augere voluerit. Nam Gregorius annum illius mortis premit 397, qui scilicet Coss. habuit Caesarium, & Atticum. At Scaliger splendidius etiam aberrat, qui biennio antervertis, & ad annum accommodat 395. Nos annum vel 400, vel 401. ponimus. quorum alteruter decimus sextus est ab anno 386; quo Evodius Consul fuit. quantum illum quo mortuus est S. Martinus, annum computat Severus Sulpitius, Dialogo 111. de vita S. Martini. Hac a nobis lib. xi. de Doct. temp. c. xlvi plurius explicata reperies.

Venio jam ad ipsum inquisitionis caput, & d' temporis Chronologicum, de quo quid sentirem praecepis flagitavi. Annos te dicas illos, quos ex Gregorio paulo ante designavimus, cupere esse non 577, & 590; sed uno minus, 576 & 589, idque rationibus tuis magis congruere. atque hoc utrum per nos liceat interrogas. Que dubitatio ad ipsum caput communis era transferatur. Nam cum Salianus nostra, horatore me usus, natalem Christi in eum annum conferat, qui Coss. habuit Augustum xiiii. & Silvanum, & eram vulgarem uno antecedit anno: ex quo factum est, ut quod Luna deliquum à Baronio in annum Christi 16 conjectum est,

id ex Saliani calculo conveniat anno 15: eodem jure suplicaris posse & annos illos qui numerantur 577 & 590, uno minus putari 576: 589. Quibus ut facilius respondam: nonnulla de Christiana era, annoque natali Christi; ac de Baroniis aliorumque rationibus explicanda videntur.

Quorum horum primum ac praecepimus esse debet: aliud esse communem, & Christianam eram, five epocham: aliud annum Christi, qui ab eo natali proximus est, quem sibi quicunque privata opinione statuit. Etenim era Christiana fixa est, & immota loco, neque pro sententiari varietate mutatur. Est enim ejusmodi, quam vulgo numerare consuevimus; quam & usualiter propter ea nonnulli vocant. Ab hac annis iste computatur millesimus sexcentesimus vicesimus octavus. Horum annorum primus incidit in annum Urbis Varronianum 754, editionis Julianae 46, cyclo Luna 2, Solis 10. Sive autem Christus Dominus anno proxime antecedente, id est Juliano 45, cyclo Luna 1 Solis ix, in lucem editus est, viii Cal. Jan. five uno anno, vel biennio, vel pluribus ante, postea sit natus: nihilominus haret in eodem anno Juliano xvi era Christiana. neque propterea cycli mutandi sunt. Itaque aliud est, ut dicere coperam, era Christiana; aliud vero Christi natalis annus. Quia res observatione mediocritis, usum Chronologicis in rebus maximum habet; cuius ignoratione complures in computatis temporibus errore lapsi sunt. Quippe annum illum, quo natus Dominus vulgo creditur, hoc est, qui communis era principium proxime antecedens: ali eum esse putant, quod Coss. fuente Lentulus & Mesalinus: ali quo Consulatum inierunt Augustus xiiii, & Plautius Silvanus. Illorum sectam Baronus, horum Onufrius amplexus est. Sed cum annus ille, quem dixi, Consules habeat Cornelium Lentulum, & Calpurnium Pifonem: priores biennio; posteriores anno uno falsi sunt. Itaque priores duo Annalium tomii ad Probum usque, vel Diocletianum, biennio peccant. Quod ut vitare nonnulli, eram Christianam ab anno natali, quem vetum existimabant, in Chronico suo distinxerunt. Idque auctore me Salianus noster usurpavit. Quod nisi fecisset, toti illi sex Annalium tomis anni parachromisimis virtutis essent. Quia de re copiose disputatum a nobis est lib. xi. de Doctr. temp. c. xlvi plurius explicata reperies.

Nunc ad te, & tua, care Pater, quæsita revertor. Intelligi ex iis, quæ dicta sunt, opinor, potest, tametsi anno uno Christi natalem antecipas, eumque confessas in Consulatum Augusti xiiii, & Silvanum: nihil in era Christiana propterea posse mutari. Ac sunt aliqua, quæ tu in epistola tua posuisti, quæ cuiusmodi sint extricare non possum. Igitur (inequis) si iisdem cum Saliano Coss. Baronom

LIBER SECUNDUS.

311

Baronium anno uno præventi mibi quadrant solis illæ, gradus situ deducendus sit. Respondeo utriusque differentiæ, arcum esse qui queritur.

Tertium est de motu horario vero ad parallacticum tempus metiendum. De quo sic habeto, omnino ex can. vii cap. xi colligendum.

Potremus quod ad umbras unionem attinet, ea pendet ex Solis anomalia. Etenim quando lucidum corpus magius est opposito, & umbram faciente, quod ab hoc altius attollitur, eo major umbra projectur; quo vero proprius est, eo minor umbra fit. Ideo quo apogeo propinquior est Sol, eo majores umbrae sunt; adeoque variatione minor est, quæ ex perpetua regula de umbra derivatur.

Hæc sunt epistole tuae quæsita. De quibus si paullò tardius rescripsi; primum eorum accusanda cœlestis est, à quibus serius quam pro tempore, quo data ponuntur, mihi est redditum. Tum alia interim erant sub manum, quæ omnino anteventer negotio isti fuerunt. Quod si tibi gratum id erit; mittam alias accuratissimam solaris eclipses *Algorismum* per singulos canones exactam; uti similares meditanti typi instar, & exemplaris esse possit quod nonnullorum hic rogati facere insitui; & affecta jam res erat, cum hac scriberem. sed ea fortasse tirone dignior est, quam in his studiis detrito, & exercitato, cuiusmodi te aut esse, aut fore propediem auguror. Uranologium nostrum, five Auctarium operis de Doctrina Temporum puto jam apud vos extare. In eo multa Hipparchi, aliorumque veterum Astronomorum errata sane pudenda detecta à nobis animadversae; ut alia recentiora omittam, præfertim Scaligeri, cuius liber de Anteccc. Equin. funditus hic everitur. Vale. 1630.

EPISTOLA III.

Antonio Lalouero Societatis Jesu, Tolosam.

SERIUS licet aliquando, ad quæsita tua respondeo, quæ unius litteris iv Kal. Maias datis expoñisti (nam superiores, quas commemoras vidi euidem nullas.) Ne autem citius tibi satisfacerem justa causa, & graves intercesserunt. Ac de singulis eo ordine dicam, quo abe sunt proposita. Primum est de stellarum *equatoris*, & *auxiliarum*, de quibus regulæ quædam in Astorio praescribuntur; quas in nonnullis fallere astronomica ratio demonstrat quod ne ipse quidem diffiteor. sed eas quæcumque non à me conditas, sed à Peuccato, Vineto, aliisque traditas, ex vulgaribus methodis, ac commentariis exscripti: ac nihil ideo mutavi, quod quia à vero discrepant, id sit perleve, ac raro, & in exigua dumtaxat elevatione poli accidat. Velut ubi equale est *Regulus* declinatione maximæ zodiaci in uno haud amplius circulo contingit: in duobus vero tantum, ubi circa declinationis maxime modum polus attollitur. Quod quia perpulillum est, ut dixi, & in iis sphera positionibus, ad quas observationes suas insignes astronomi direxerunt, minime fit: idcirco cum ab vulgaris methodi conditoribus neglecta ista cautio est; tum à me dum illas inde transferrem insuper habita. Poterit tamen, si qua deinceps editio nova curabitur, de ea re lector admoneri.

Alterum capitulum est de horizonte, quem nescio cur planum omnem esse definias: cum sit omnino duplex. Nam aliud est planus; aliud conicus, ut diftere Cicomedes docet in fine libri i. Ibi enim argumento illi respondens, quo effici videbatur non habere terram unius puncti rationem ad celum ex eo quod est sublimi propiciens amplius parte colli dimidia pateat: ita disputat; non inde conquefens esse terram cum mundo comparatam non puncti instar esse: quod ex editoribus locis plus dimidio celo conspicuntur: sed si ex piano sparsantibus id acciderit. Eesse enim horizontem duplicitem: *πλανητικὸν* *χρονικὸν* *εἰσόπτερον*, *παντόπεδον* *εἰσόπτερον*. *πλανητικὸν* *χρονικὸν* *εἰσόπτερον*. Hoc si verum est, tum recte profecto pag. 146 Uranologiū in schemate proposito diametrum horizontis *αἰθέρος* & *χρονικὸς* ex A, ē specula constitutur tangens A B. Hunc enim Cleomedis locum præ oculis habebam dum de horizonte illa scriberem.

Quod horizontem illum, qui supra terra globum, quem in puncto contingit, ad celum usque porrigitur, totum

totum visu discerni non posse obiter docui: nolo dictum illud ad exactam Mathematicorum subtilitatem exigas; quod ad popularem magis usum sermonis convenient. Non enim ideo non est sensibilis, quia pars eius aliqua latet, opaci mole corporis oppressa, sicut illius, qui per terra centrum trahitur: sed quoniam humani visus acies angustioribus circumscripta spatii cum illis intervallo adequare non potest, quatenus in infinitum extenditur: maximè cum $\lambda\delta\gamma\mu\alpha$ Geognos appelletur, & ab $\alpha\delta\eta\tau\alpha$ distinguatur. unde confequens sit, non esse ipsum $\alpha\delta\eta\tau\alpha$. Sed utcumque res habet, expungi paucilla illa verba malim, quam sensibilem horizontem cum maiore confundi, hoc est ejus partem constituti: quod & Salminus afferit: & placere tibi video. Atqui non solum contrarium ex Cleomedeo demonstratum est: sed etiam si ita est, ut vis, hoc ipsum, quod mihi objicis, in te recidet. Nam si horizon $\alpha\delta\eta\tau\alpha$ plana superficies est, & pars maximi, ac $\lambda\delta\gamma\mu\alpha$ Geognos, contentaneum est, totum ipsum circulum, cuius pars exigua dumtaxat sensibilis dicitur, conditionis alterius esse, minimeque sensibilem. Quod quia epiphile modum excedit, alias peculiaribus ad te litteris latinis explicabo. Vale.

EPISTOLA IV

Antonio Lalouvero Societatis Jesu, Tolosam

JAMDUDUM auriculam vellunt mihi bina tua littera, quibus nihil haec tenus rescripsi: sed causam meam apud vos aget, ac pro me respondebit Rationarium meum, cuius exemplaria mitto tria, è quibus tibi unum accipies, reliqua duo PP. Bellonio, & Fagonio à me offeres. Nova cedit priori, & priori non solum uberior, & emendator: sed novo etiam ordine confecta, cuius in Praefatione ad Lectorem rationem exposui.

Dicit hic vobis liber in se recensendo, communando, resarcendo, sic occupatum suffice me; uti litterarum omnium, quas bene multas interim accepi temere memoriam excusiferit: sed duarum imprimis à te postfremam, qua quod paullo difficultor erant argumenti, plus ad respondentium studii flagitabant, ac temporis. Quod utrumque ne nunc quidem, quantum satis erat exhibere integrum fuit: nec nisi raptim, illas ac celebriter percurriere potui.

Itaque minus accuratam ad præcipua capita responsione hanc habebis; in qua primùm illa ponam, de quibus posteriore tua epistola meministi.

Theonis obseruationes duas cum Tabulis nostris neutri-
quam congruere scribis; quarum altera solarem ^{excep-}
tione, lunarem altera designat. Ego posteriori illius,
quod expeditiores sunt, calculis positis, idem quod
mones animadvertis: Solares nondum attigi. Sed scire
debet eclipeon rationes, quae ex Ptolemaicis tabulis
confecte sunt, ab hodiernis sapientibus longius; velut
Alphononis ac Prutenicis, ne id Parisinis praeceps
vitio veritas. Quod ex uno exemplo poteris intelligere lu-
naris deliqui, cuius descriptio tradita est in 8. de Doct.
Temp. p. 496, & seq. Mihi cum per ottium licet, duas
illas Theonis ad aliorum quoque tabulas exigam; no-
strarum explorare fidem.

Alexandrinorum intercalarem diem inter 28. & 29. Augusti Romani inseri cum dixi, nihil aliud significare volui, nisi situm ejus fuisse inter ultimum ~~et intercipitum~~, & Neomenium Thoth, si qua Augusti 29 sibi respondeat. Quod rudi ac pingui minerva, non exquisita ratione pronunciasse me fateor. Similiter aque Graci Computorum artifices dicere solent Thoth anni Alexandri fixi semper incipere Juliani Augusti xxix. quod minimè verum est, si accurate ac præcise loquimus.

Jam Alexandrinorum intercalaris dies in anno fixo, citra controversiam incidit in annum cum, qui Romanum bisextilem proxime precedit; ut ex Ambrofio demonstravimus, qui in epistola 83, diem 28. Pharmuthi, fine 238 a Neomenia Thoth, cum ix Cal. Maii componit, hoc est xxiv. Martii, anno Christi 360. Unde necesse est primam diem Thoth Augusti xxx die conspicere.

Hic de integritate loci Ambrosiani dubitare vide-
ris, quod in quibusdam codicibus, vii Cal. Maii
legitur.

L I B E R S E
tandi sunt. cum intercalaris utique dies ad anteriorem
annum 722 Nabonastri, cui arrogatur, non ad proximam sequentem referri debeat.

Nam quod afferis annum $\frac{1}{2}$ Augusti ab ejus Triumviratu profectum ex mente Georgii, cadere in annum Per Jul. 4692, id non solum Theo, sed etiam Georgius ipse refellit. Hic enim aut in annum xv Augusti plerisque Alexandriae $\Delta\lambda\omega\sigma$ conferre, qui fine dubio annus est Julianus xvi, Urbis 724, Per Jul. 4684. $\frac{1}{2}$ quo quintus annus ejusdem Augusti ab Theone numeratur, inciditque in eum, quem diximus, Per Jul. 4689. Quare nulla sitate latetra est divinatio illius.

ininiti vult Martii xxiiij.
De hoc ~~int̄~~^{et} Neque enim ut suspicaris, hoc Pascha conferimus in lxxxiv Dioctetiani, quod tibi minor in mentem venire potuisse. cum Ambroso anno lxxxv Dioctetiani non littera quidem meminerit, nos autem ad exemplum methodi anni Alexandrini annum lxxxix assumperimus, qui nominatum a Ambroso commemo- ratur. Sed oscitantly typographi monstrum ibi lectio- nis peperit, quæ sic ordinanda est, anno Dioctetiani lxxxv decimanum quartum incidisse ix Calend. Aprilis, & Pascha prid. Cal. April, ut ad oram nostram codicis à me iam, ut & partem alteram adjungas, & quod affectum jam à te esse scribis, id perficias. Credi enim vix pos- test, quantum ad illustrandam, ac minundiam horum utilitatis afferat methodus illa: immo quam sine hac caca sit fit; neque se tueri, ac sibi opitulari ipsa posfit. De qua re feripi alias in Prolegomenis Operis de Doctrina Temporum: quo minus hic ea repetebat atinet. Te verò, quā & ingenii praestantia, & voluntate esse video; si eundem, quem instituisti, cursum tem- nes, plurimum hab in arte, ceterisque consecutur esse, pro certa habeo.

Faſſa pria. Cal. Aprīl. ut ad oram noſtri concilii a me adſcriptum reperi antequam litteras tuas accepissem. Ejusmodi in libris noſtri ~~metaphysicarum~~ fuit plura quam vellem. quod mirari definet, qui & numerorum traſlationem morofam, ac lubricam, & argumenti ſubtilitatem, & operatum barbariem recordari voluerit. Atque hoc non tam venia ab te impetrande, quam opis, ac ſubſidiū gratia commemoravi. ut quoniam libroſt legere non dedignaris, fi quid in hiſ errati deprehendēris, id in ſchedula perſcriptum identidem ad menegaveris mittere. Tum quidquid erit aliud, quod in rem noſtrām eſſe judicabis, de eo me certiorē facias. Et fuit nonnulla, de quibus tecum agam ſimilitudine plus ad opus illud recognoscendum otiū hacius fuerit. Vale. Reliqua eft epiftola tua pars altera; qua duplice inquifitionem continet totidem de locis, ad quæ brevi ter ſic accipe. Diodori labem illam annorum i2, ver 13, jampridem à nobis animadverſam habes in xi doct. Temp. pag. 274, & 275, tum in libro ix cap. lxv. Sed errore nunc eft Diodori iſtituſi affero. Tu fio ex culſari hominē poſſe conjicis, quaſi conſulto ita fecerit, ut Olympiadā tres de numero detraheret, quae ~~annorum~~ Elei nominarunt; eaꝝ, tefte Paſſiā, fuerunt VIII, XXXIV, & CIV. His enim ſupprefſis, ~~metaphysicarum~~ aīs, annorum duodecim admifſis. Diodorū: Hoc idem de Polybijo ſuſcipiſtabatur Georgeus Herwartus in portentoſo illo libro, cui *Natura*

EPISTOLA V.

Petro Possino Societatis Jesu, Tolosam.

MAGNAM de te mihi spem fecerat P. Fayonius: Majorem tu ipse tuis litteris fecisti, quas & eruditas, & grata quadam ingenuitate conditas nuper accepi. Etsi minus eâ parte delectarunt, qua tu me ni-

Parts II

pore illuc exposuimus. Sanè ex paucis illis quæstionibus, ut jam dixi, capio ingenii tui specimen, quod ad istas artes unice factum in eadem palæstrâ, si me audis, diligenter exercebis. Nihil enim hoc tempore gloriam aliud est; in quo vel ad divinam procurandam gloriam aliud vel ad societas nostra decus, ac splendorem illustrius; vel ad privatum animi tui fructum jucundius elaborare positis. Quod si qua in re studiis tuis commendare potero: quoniā ita tibi perfusiſti, nonnullum ad ea prædictum in me tibi cſie possum; ego quidquid illud est, totum ea lege tibi deferō, ut si in respondendo ero tardior, viciſsim ignoſcas; ac meo commendo id agere permettas. Vale. Lut. Parif. xiii Cal. Dec.
cīc ioc xxxiv.

EPISTOLA VI.

Petro Possino Societatis Jesu, Tolosam

Quò plures ad me litteræ tuae venient, eò magis
Juditicium meum confirmant, quod de tua indeole,
ingenioque feci, ex quo te primum nosse potui. Vel
ille poltemus ut eleganteserant, & eruditæ, atque, ut
Atticè dicam, ~~memoriæ~~! Quibus quidem respondeo
serius, more meo; ne itidem ut alii feci, occupationes
meas, aut aliorum literas, quibus peræque sa-
tisfaciendum est, excusare permagam. Quamquam te
video in eadem esse causâ, qui post tertium, quam
aceperas, mensem respondisti litteris meis. Cujus tibi
culpa, si quam agnoscis; quod te male non facere;
facile do veniam; dum tu mihi simili in re viciissim igno-
reas. Nimiris in amicitia importuni sunt, per quos in
hoc litterarum officio negligenter interdum esse non
licet. A mā nō pōs̄t̄ r̄ḡn̄t̄ k̄m̄ iāp̄p̄. Ego verò & studio
tuo gratulator, quod in illo doctrinae genere collocare
pergis: & confilii mei, quo te ad illud inducūt, in-
censumque esse profiteris, capio fructum. Quod meum
beneficium, quando sic esse vis, eatenus agnoscō, ut
ejus mihi tuendi, ac promovendi impositum onus ex-
stitem. Itaque cùm hortari te, ut idem ilud agas,
numquam definam: tum, si quid usus noster levare la-
borem tuum potest; hinc tibi quantum voles afflumendi
perpetuum copiam faciam. Nuncad ea, que in epistola
tua percutantur es, paucis, atque ordine respondebo.

Imprimis ex Ercidio Trojani tempore non muto fentiam. Contigit enim ex mente Dionysii Halicarnassensis, eo anno, qui et nobis expositus in ix de Doct. Temp. capite xxxi. Qua verò de Neomenia Hecatombaeonis objici posunt ex primo libro, earecè ipse disolvit. Nam illic nihil nisi hesitationem nostram aperiuimus; quæ rationi & autoritati cessit in nono libro. Videntur civilis anni Attici conditores Neomenia præsternit rationem habuisse: quam tamen intercalaris mensis longius arcebat interdum ab solstiti caridine: ut ex typo Calippico periodi confar, quem in libro 2, pag. 72 descripsimus. Neque verò hanc ipsam Calippicam methodum civilem suisse puto: sed astronomis cognitam; ita tamen ut ad eam civilis anni castrigatio exigit potuerit.

De Lunari defectione anni Per. Jul. 4650. probo industriam tuam: quam ut experirer, raptim ejusdem calculos posui; qui quoniam à tuis leviter dissentunt, hic eos adscribimus. Anno Periodi Julianæ 4650, cyclo solis 2, littera E, Luna 14, Plenilunio Eclipticum commisum est Roma die 7 Novembris feria ineunte 1, hora post noctem medium 2, 53, M. I. Sec. Ad quod tempus huius mediū motus.

Motus Solis ab Äquin.	Anom. Solis
S. G. M. Sec.	S. G. M. Sec.
7. 13. 35. 9.	5. 6. 22. 33.

Anom. Lunæ.	Motus Latitud.
S. G. M. Sec.	S. G. M. Sec.
5. 22. 15. 43.	11. 23. 21. 30.

Prosthaphæsis { Solis o. 50. 49. S.
Luna: o. 41. 37. S.

EPISTOLA VII.

Petro Possino Societatis Jesu, Tolosam.

NON excusabo tarditatem meam, cuius utriusque nostrum impunitatem volo esse propositam: nec illa tamen aut libenter utar, aut licentius, quam erit necesse.

Mitto integrum Rationarium editionis postremæ in duos tomos partitum, ac paullò longioris formæ, quam prius erat; quam octuplicatam officinæ vocant. Secundus

dus tomus, qui est altero dimidio fere minor, Dissertationem illam de Photino, ac Sirmieni Concilio continet: quam sic excludi mandaveram, ut & conjunctim cum opere reliquo, & separatim legi posset. Id eò feci libertatis, ut hoc te munifico provocarem, quod ad illud te doctrinae genus incitari prope divinitus sentio. Neque vero quisquam, meo iudicio, vel idoneus magis est; vel majori expectatione ingressus in illa studia, quam tu: si & confitans voluntas erit; & otium suppetet; quod deinceps abundantius fore videtur; ubi tenebit illi consuefetis professionis novæ, ac famè laborioz; præfertim cum ad publicas scholas accessit etiam privata nostrorum institutio. Sed utcumque tunc res habebunt, nolo te ab coepitis aliqua difficultas abterreat; quæ tanta esse nulla potest, quin iis ingenii viribus, & hac industria, que in te est, sufficiet, superarique posset. Adjungemus ad illa tua prefidia, pollicitationem opera meæ; mæque tibi fautorum, & adjutorem laboris guidum, ac lacertorum nihil habéns: cujusmodi non puto fuisse Demadis; quem ~~πολέμων~~, hoc est vafrum, & callidum oratorem fuisse scribit Suidas. Quamobrem eò revertor, ut Sophista cujusdam μαθήτη, & umbratilis declamatio fuerit. Quæ tu autem Latine ex ea vertisti, magnopere mihi placent: mihi quoq; paulò est tua interpretatio diffusior. Porro locus ille, qui proxime verba illa sequitur, quæ à te Latine facta sunt, manifeste mendosus est. Eum ita refutare conabar. Αὐτὸς ἡ ἀλεχούν φοβερών περίγραψε, ἀλλὰ δὲ τὸ θάνατον οὐδὲ καὶ τὸν αδικητόν, ἀλλὰ φύσιν ὅτι πολὺ δυστέλλεται, η περιττεῖ, vel θηριώτερον ποιεῖ τοι τὴν λεγεῖν.

PISTOLA VIII.

Ægidio Bucherio Societatis Jesu, Tornacum.

HA B E O munus à te longè optatissimum, ac fuavissimum, Commentarium de Doctrina Temporum ad Aquitanum Víctorium. Huic debitam à me gratiam ut non haberem solum; sed etiam pro virili parte referem, tantisper has litteras dictuſi; dum Rationarii nostri fabrilia efficiuntur editio; quam novam, ac priori longè castigatiorem, & ubertatem insitutram. Quod nunc opus ad te mitti impar quidem ei, quo me provocasti; nec ejusmodi, ut Hesiodio illi respondeat, quo bene meritos remunerari jubeat.

Meum si requiris; ego non te nimum occupationi
huc addictum esse voleo: nec in eo caput censuere tibi con-
stituere. Plus enim habet eis res tadi, ac molestia, quam
operæ pretii, aut certè splendoris. Etsi minus hoc
te alterum sollicitat, tamen otium tuum & atletam
meilius collocare potes. Quare leviter hoc attingas cen-
sio: tæque Veterum ad lectionem & eruditioñem illam
variam, imprimis autem antiquitatis, & historie trans-
feras.

Nunc ad illa veniam capita duo, de quibus perconatum te esse memini. Horum prius erat de anno, quo *Æschines contra Ctesiphonem*, ac *Demosthenis* dicitur. De quo cum Photius à *Plutarcho* dissentiat; ego *Plutarchi* potiorem esse causam arbitror; qui *Prætore Aristophonte* id evenisse refert in *Vita Demosthenis*. Moverit ut *sententia gravis* auctor *Dionysius Halicarnassensis*; qui in epistola ad *Annenium* pag. 124 edit. *Vechedli* de *Oratione Demosthenis*, que est de *Coronam*, sic loquitur: οὐτοὶ δέ ποιός εἰς διανοίᾳ τοιεσθαι γε μὴ τηλεούσιν ἐπιτελεῖσθαι καὶ δέχονται ποιόν τοιούτοις τοιούτοις τελεταῖς, καθ' οὓς τοιούτους μάρκους αποτελεῖσθαι διατίθεται τελεταῖς, καθ' οὓς τοιούτους μάρκους αποτελεῖσθαι διατίθεται τελεταῖς. Aristophon *Pratorum* incurrunt in annum Per Jul. 41:84, qui prorum. Nam, ut abint cetera, lati magnam ad legendum illecebrabim præbet tum inscriptio eadem, qua nos usi ante fuimus: tum argumentum in plerisque germanis: tum : tum nobis postrem tu nouilla difenso: quæ omnia cupiditatem nostram incredibiliter accidunt: ut ex amborum comparatione ultra veriora sint astimare possumus. Sed hoc otii, uti dixi, majoris est; quod ad hæc recolenda studia mihi jampridem defuit. Hoc similitudine nancisci potero, si id tam non ingratum tibi esse perspexero: quæ mihi in mentem venient, non contentioso, sed cupido inquirendo veritatis, & benevolo animo perscribam. Spero enim, à me coptum hoc scribendi ad te officium, aliarum deinceps litterarum mutuaque inter nos consuetudinis initium futurum.

Non potui tamen facere, quin pauca quadam hic adscriberem, quæ se primum ad impetum voluntandi commentarii illius obtulerunt.

et is, quo Petrus ad Antiphonitum: Iudea enim
aliu à Philippo obiit, qui Pytho Pratorē contigit
anno Per. Jul. 4378. Quare uno circiter anno absit ab
exacto Dionysii calculus. Cuius in verbis mendosa vox
est illa οὐανή, ac neficio an iſcriperit οὐανής; η
τὸ ξερούσια μάχη, ut Plutarchus habet, qui ex Dio-
nyſio videtur accipieſſe. Id si et verum, tum unius anni,
vel biennii error erit, nisi pro δέκα, εἴκοσι scriptit;
& uteρque terminus in ſumma comprehenditūr. Om-
nino Aristophonte Pratore, & anno Per. Jul. 4384, di-
& ſunt orationes ille celeberrime, paulo post Arbel-
icam victoriā, hoc eft anno fer veritate.

Vellem de oratione Demadis, quod alterum fuit per-
contacionis caput; ita mihi ratio confaret. Sed ea
difficilis est. Parum abit, quin item orationi illi de
statu moveam: hoc est, quod te quoque suscipiari vi-
deo, suppositiis adscribam. Sed nolo temere statue-
re. Quare affectum sustineo. Est autem & mutila, &
ea non potest recipere ratione. Quia ergo omnia ista
quod ex Tom. i. Conciliorum licet intelligere. At ante
annum 443 jadudum excelsiter Aurelius, siquidem
anno 430 Capreolus Episcopus Carthaginensis fusile
legitur: qui ad Ephesinam synodum litteras dedit, qui-
bus de obitu S. Augustini certiores Patres fecit, cum
illum ad Concilium Theodosii invitaset.

argumenti obscurioris. de quo placet interim conjectura tua; donec certius aliquid odoremur. Postquam ita scripsi, relegi iterum accuratius; ac priorem nostram suspicione firmavi. Mihil quippe dicendi genus minimè forense, ac pugnax, & ~~magno~~ videbatur; sed lan-

EPISTOLA XII.

Brunoni Cognato Carthusiano.

DE tarditate mea non purgabo; cujus diuturna me consuetudine pro tempore jam pudere desit. Et sunt profecto tam multe sapientia eodem tempore mihi scribendae literae, (præter quotidianas, ac necessarias commentationes) vix ut sufficere queam omnibus, & vadimonium vel differre longius cogar, vel funditus deferere.

Hoc non temere condonaret mihi aliis; ac de contemptu, vel incuria, graves querelas faceret. Abs te vero (mi pater) ut impune latrum me sperem facit egregia humanitas, & facilitas tua: cujus ego fiduciam brevis quam tu fortasse cuperes, respondebo litteris tueretur, ac quid utrumque disputationi soleret, afferrem in medium: ego neutri parti fautor apertere, ac suffragator accederem.

Communis annorum Christi computus, quo vulgo nos utimur, cujusque nunc nonus ac vicefimus annus supra millesimum & sexcentesimum agitur, copit inente anno Julianæ editionis quadragesimo sexto, Olympiadæ exciv anno quo labente, quo Consules fuerant Augustus xiv., & L. Eemilius Paulus. Ita Christus natus fuerit antecedente anno definito, Cornelio Lentulo, & Calpurnio Piloni Coll. Hoc extra controvèrsiam esse debet, quod & novissime Salianus noster Annalium tomo ultimo ostendit. Hoc unum de anno Christi natali in meis libris afferanter posui: cetera neutram in partem definita sunt. Primus hoc scilicet Dekerius annis quatuor antequam vulgaris ita ratio sumit ortum esse, sub alieno nomine defendere dicitur: alii biennio; alii quinque, sex etiam alii annis antevertentur. Ego, ne cui opinioni præjudicarem, ita sum complexus omnes, ut quid cuique consequens est posponerem: nullam, ut dixi, peculiarem sequeret ipse. Mea itaque ratio hæc fuit, quam in fine disputationis totius capite vi libri duodecimi pag. 228, explicavi: si Josephi, ac Dionis auctoritatem admittimus abire non posse, quin aliquot annis vulgarem Christi natalem verus antecesserit: sepositis vero ambobus illis, ac neglegitis, communem Christi annorum computum una ratione posse defendi; quam plenius eo, quem indicavi, loco perscripsi. Demum vero ita conclusi: Aut igitur Historici illi abroganda fides erit: aut qua ex eorum narratione concluduntur, pro veris minimè dubitis amplectenda. Hac est assensum ac judicium inhibentis, non affirmantis oratio. Cui consentaneum est Chronicon nostrum. Ibi pag. 370 ad annum Julianum xlii adscriptum est: ex calculo Josephi, & Dionis Christum natum videri anno illo. tum Baroniam, aliaque suis quamquam temporibus adnotavit. Quod meum confilium non solum reprehensionis expers, sed etiam necessarium fuit. Nam qui id mihi operis sumperatur, ut Chronologicas questiones quam possem accuratissime pertractarem, nihil omnino, quod in unoquoque capite accepte, & impedimentum fore, omittere debui: majore autem quam in hac re factum esse dixi, ut aequitatem non potui. Ac si quem nostra de Josepho, ac Dionis cunctio non delectat, utrumque contemnam, si libet: & ad communem de natali Christi pœnitus, meam quoque sententiam adjungat. Quamquam illi ipsa Baronianis a calculis, atque a vulgaris computo diffidens, & Christi natalem annis aliquot antevertens opinio, ut invidiaria habuit, cum est audita primum: si hodie nullo periculo, palam ac liberè propugnari posse videtur: postquam eam Romanorum doctorum, ac Magistri scripti palati subscriptio, atque auctoritas approbat.

De Carthusiensis ordinis primordio, déque horribili spectro redivivi, ac divino iudicio damnati Canonici nihil alterutram in partem pronunciavi: sed ea tantum referre satia habui, quæ ad historias tradita, vel omisfa competerem. Quare non est quod mihi quisquam eo nomine succentet. Te velim mei esse memorem in tuis apud communem Dominum precibus, ac sacrificiis, & à me reverendis Patribus D. Priori ac D. Vicario salutem dicere. Lutetia Parisorum Prid. Cal. Maias 1510 XXXIV.

EPISTOLA XIII.

MIRUM esse tibi visum scribis me in libris de Doctrina Temporum Dekerii nostri sententiam de anni vita Christi, hoc est natali ipsius anno tenuisse; & hoc mihi esse concessum, quod olim negatum illi fuit, eam ut publicè posset expromere. Negandi porrò causam hanc fuisse quod à Baronii opinione dissentiret.

ad annos cum ea consenserint, ut Romanis ipsis approbatoribus placet: neque nos tamen hanc qualitercumque, tueri, ac sequi voluimus. Quorum alterutrum ad purgandum opus meum satis esse poterat: utrumque vero nullum in posterum vel obtrectandi extet, ac malevolis, vel nostris tecum expostulandi locum debet relinqueret.

Te ad extremum precor; ut me meaque omnia fidem, tuerique pergas, vicissim te ut coli à nobis, amarique confidas. Vale.

EPISTOLA XIV.

Gottifredo Vendelino V. Cl. Lovanium.

FREQUENTI mili de te ferro (cl. VENDELINUS) cum Heriberto Rofweydo nostro per litteras fuit; cum te es hominem Mathematicarum artium, & imprimis Astrologia scientia praestanter esse diceret: idemque cum ex aliorum fama didicissem: tum ex nuper tua luctubratione doctissima scriptum aliquod ipse cepisti. Quæ res amorem in me primum excitavit tui; tum notitiam, consuetudinis tecum incedunt desiderium accedit. De quo cum ad Rofweydum nostrum felicem, iterumque scripsisti: illius se concilianda: sequentem, atque interpretare fore pollicitus es: ac nuperim id ut aggredi auderem, non hortatus es solum; sed eam rem tibi gratissimam fore significavisti. Neque vero genus illud mutus scriptiorum perlegeris, quod nihil admodum, præter simplicem, & inanem benevolentia, ac voluntatis oftenitionem continet: cuiusmodi ferè quotidianarum epistoliarum argumenta esse solent: sed actiū, ac necessariis de rebus, præsternit quæ ad doctrinarum studia pertinent, suscepimus. Id adeo verum ut eis cognoscas, certis de Astrologia quæsiōibus initium à me huic literario commercio dabitus: de quibus veterem mihi à te ferupulum, immo incitiam, eximi valde cupiam.

Harum prima sit illa de Luna diametri apparentibus: quarum in conjunctionibus & oppositionibus parum esse magnitudinem, omnes ante Tychonem Astrologi crediderunt, principes omnium Tycho majores in oppositionibus esse, quam in conjunctionibus animaverit. Quæ res in defectionibus Solarium estimanda quantitate magnam varietatem aferit. Etenim ex Tychonis hypothesi nunquam Luna interventu totus Sol obducit poterit: quod tamen fecit interdum accidit. Nam & Sol totus aliquando defecit: & ejusmodi a se visum in Lusitania deliquit, Clavius anno Christi MDLX memoria prodiit; ut in libro de Optica Astronomica, capite viii Keplerius affirmit. Taceo non pauca similia exempla deliquerum, quæ in Annalibus, & historiis non feliciter occurunt. Quorum omnium dampnare fidem temerarii homini sit; ne dicam impudentis. His de caussis Keplerius ille, quem dixi, Mathematicus hac etate celebris, Tychonicae opinioni tot facultatum, scriptorumque testimonia, imprimitusque Clavii, non dubitavit antefere. Verum ut Tychonis auctoritate spretæ, & Tychonicæ quædam sequaruntur; non minor quæstio, ac difficultas oritur. Nam pleraque confitit Solis defectiones non totales, ut vocant, fuisse; quas integras vetus illa methodus exhibebit. Ne longe exempla repetantur. Anno ecce Christi MDXXI, Maius ex Gregorianâ recensione, Sol deficit; non utique totus. Nam & Lutetia, sub octavam horam (quo tempore maxima fuit obscuratio) eti Solis affectum turbidus, ac nebulosus ait intercepit: non tamen caligo tanta exstitit, ut integrum sicut defecit crederes. Qui autem Gergobina ad Elavetum. (Id oppidum est, quod Molinas hodie vocant, quodque ab Avarico Biturigum bidui fere distat.) tum Fixa Andegavorum deficiente Solem viderunt, hec cinctore, aut, ad summum, dodrantem obscuratum fuisse, testi sunt.

At anno illo Christi MDLX, quem designavit Clavins, Tychonica diametri decem fere digitorum eclipsi referunt. Equidem si ex voto meo res agatur, ac per Astrologiam veltram licet, præsciam illam & Tychonicam regulis libenter antepossum. Est enim rationibus nostris, & historicis observationibus contentanea magis. Cujus rei insigne habes exemplum in illa Solis defectione; quam tum accidisse refert Her-

dote, cum Cyaxares cum Alyatte pugnabat, quam haecenus ab aliorum, temporumque consulis diu ac fructu quasitam nos in annum Per. Jul. 4117, inente quarto Olymp. xv, conjicimus: ut est in lib. x. de Doct. Temp. cap. i. Hæc ipsa vero si Tychonis abaco utimur, paulo plus dodrante colligit. fin diametrorum equabilitatem recte, longe major existeret.

Capit. est alterum inquisitionis nostra, super aquationem temporis, quæ ad compensandam dierum inæqualitatem asseritur. Nam Christianus Longomontanus Tychonis discipulus lib. i Theor. cap. ii, pag. 42, unicam causam inæqualitatis illius retinuit; quæ ex obliquitate arcuum ecliptice nascitur: ejusque tabulam ad Solares etiam motus accommodatam præbuit cap. iii. pag. 59; dannatis reliquis, & ea maxime, quæ ex Solaris motus inæqualitate, & distantia ab apogeo petuntur. Quod etiæ naturæ ipsi, & repugnare videtur: nos tamen ut tirones nostros tricarum istiusmodi molesta liberemus, simplicem illam & ~~magistrum~~ Longomontani methodum in tabulis Parisinis ultrapavimus. Tu velim quid ea de re fentias, nobis explices.

Tertium, quod abs te sciscitari liber, in eodem opere de Doctrina Temporum libro viii, cap. viii proposuimus p. 438, & 439. Ubi de Prosthapharetico tempore non levis dubitatio animis nostris infederat: ecquid ad illius putationem verus horarii motus (quod haecenus Astronomi omnes fecerant) an mediis (quod folius Mullerius præfuit) adhibendas videatur. Tu velim, locum illum confulas, & expendas. ubi tamen in paradigmate p. 439 error irreptus in calculo latitudinis Luna. Nam pro 10, 19, 36, 21^{1/2}, scribendum, 3, 23, 33^{1/2}, 36^{1/2}.

Hac fuit, eruditissime Vendeline, de quibus consulendum te modo putavimus: ad quæ velim, quod tuo modo fiat, pro tua humanitate, prudenterque respondas.

Nos Diatribam de Diluvio tuam in dies expectamus. De quadam Ciceronis loco Rofweydis nescio quid indicavit. Ego vero de hujus loci sententia non valde tibi repugnam: de Olympiadum vero tempore nova illi, quam contra scripsimus, opinioni nullo modo conceferim: & nisi fallor, & ~~magistrum~~, cuiusmodi in illiusmodi esse potest, communem sententiam adstrinximus. Vale, neque tuis apud communem Dominum precibus, sanctissime sacrificiis commendatum habe. Lutet. Pariforum Octobris xxii. A. MDXXVII.

EPISTOLA XV.

Gottifredo Vendelino V. Cl. Antverpiam.

SATIS longam epistolam tuam per breve fecerunt Stor illa condimenta primum doctrina multiplicis, ac recondita; tum aequitatis, ac ~~pietatis~~: cujus cum in ceteris partibus, tum in ea prefertim, quæ de tempestate Olympiadum erat, jucundissimam significationem dedisti. Ibi enim, etiæ contraria, atque ego, senties, sic opinionem affirmasti tuam, nostræ ut nihilominus rationem haberes: & conciliatore te partis utriusque, quam alterius oppugnatorum esse males. Ego vero, cum in altero vincis abs te me patiar: alterum certe imitando conquepar: pari ut aequitatis in disputando, ac veritas tibi amore respondeam. Quod ipsum eadem ab illa, quam postrem in epitolâ tuâ posuisti, Olympiadum quædam ~~tempore~~ ~~tempore~~ aggrediat.

Scribis de Olympici ludicri ~~tempore~~ diffensionem nostram ita posse componi si id constitutatur: Iphiti seculo Solis stellatum celebrandis iis ludis esse delectum: postea vero, paulatim prolabentibus Neomeniis, subatarem Xerxis, solidis duabus mensibus pessum epocham illie, & ad Parthenonem à Carcinone migrasse, ibi, ne ulterius excurseret, Metonis enneadæcæteride, quasi injecto freno, esse cohibitam. Hoc si ritè abs te probetur: vicis sanè: ego in tuam sententiam sponte discedam.

Duo sunt omnino, quibus illud efficere studes, argumenta: quorum alterum Herodoti, ac Thucydidis comparatis inter se testimoniis; alterum Philostrati autoritate nititur. Herodotus imprimis libro septimo, per id tempus refert, quo Leonidas cum trecentis Spartaniis, ceterisque sociis ad Thermopylas occupandas profectus

320 festus est, Lacedemonios, reliquias suas, socrorumque copias cogere in unum statuisse celebratis Carnis, & Olympiis: quorum tempus amborum in hac negotiis commodum inciderat. Rursum idem Herodotus octavo libro: Olympia jam, inquit, & Carnia prætererant, cum nunciata clade Leonida, Ithimus muro vallaretur. Igitur in unum eundemque mensem Carnea, & Olympia cedebant. Atque Carnes mensis: quem utique sic appellabant, quod in eo Carnia peragebantur, extremus astrovorum fuit, ut libro v. Thucydides docet. Ergo & Olympici agones in tempore exercitus astros incubuerunt.

Alterum testimonium ex Philostrato sumitur, qui Apollonium scribit sub initium autumni in Graciā navigat, atque ad Olympia venisse. Hac sunt causas firmamenta principia: quæ nos tamen de suscepta sententiā dimovere non possumus. Etenim primum illud de Carnē cam vim habet, opinor, non ut Olympia

cum Carnē autumni intitulat, sed ut Carnē cum Olympiis per illud tempus extitit, hoc est, sub ipsius Solstitio, celebrata fuerint. Nam quod Olympicus agone septuagesimus-quintus, in quem Xerxes expedio convenit, longe ante cardinem autumnalem, adeoque astralē tempestate, commissus fuerit, testis ei Herodotus.

Scribit is octavo libro, navale Persarum ad Artemisium certamen media astralē tempestate contigit. *in ap. 4 oīps. viiiij. 35. 36.* At subinde Olympia ludicra commissa docet idem pag. 298. Quippe post Leonidas, Spartanorumque cladem, navalis ad Artemisium pugna convenit, longe ante cardinem autumnalem, adeoque astralē tempestate, commissus fuerit, testis ei Herodotus.

Scribit is octavo libro, navale Persarum ad Artemisium

certamen media astralē tempestate contigit. *in ap. 4 oīps. viiiij. 35. 36.*

De temporis perequatione vereor ut obtinere possis. Nam ut propter signiferi *λεωφόνη* dieteriam anomaliam incidere, vincit ratio: sic ex inaequalitate Solaris sub ecliptica motus, quam *εὐεργέσιον* efficit, inaequalis oriri dies, non minus illa perfaudet. Efto enim, exempli causa, Sol vero sit in Arietis puncto; sique prothapharefis adjicenda gradum 2, 1', 0''. Medium aequinoctium erit in gradu Piscium 2, 58', 0''. Gradus 2, 2', diurno motu minuta horaria postulam 8', 8'', quibus apparet tempus medio magis est, atque idcirco ad spactaculum excivit: quibus longe pauciores Persas, quam Græcos occubuisse vanissimo commento persuaderi voluit. Interim transfuge ab Arcadia venient ad Persas, qui percontantibus quid retum Graci tunc ageant, responderunt, illos Olympicis ludis intentos esse. Quocirea cum prælium ad Thermopylas paululum *μέτρον* *τοῦ Ηρόδοτος* antecipiatur; quo tempore ferè ad Artemisium pugnatum esse dicit Herodotus: Olympia vero non multo postea celebrata fuit; cum cesorum cadavera adhuc impulsi jacerent: quis non videt medium circiter astatim Olympicis ludis occupata?

Atenim Carnē eodem tempore, quo Olympia, peracta fuit. Fatoe, sed vel statione sua dimovit mensis iste potuit, annali quapiam, ut fit, interveniens labi: vel Carnē conceptiva fuerint; ut apud Romanos Latina feria: vel ejusmodi aliquid ignotum nobis acciderit, sive ito anno; sive altero, quem Thucydides designat. Ut ambiguum sit, astralē tempus, an autunnale, propria, & naturalis Carnē mensis fedes fuerit, à qua nonnumquam alienam in tempestate seu lunaris calculi virio, sive de industria migraverit. Nam quod ad ordinarium illius situm attinet; cum Plutarchus in *Nicia Kapνίον μήνα* apud Syracusanos Attico Metagitionis respondere dicat; videtur & apud Lacedemonios idem illi tributus esse locus: à quo tamen interdum in anteriora, vel consequentiā promoveri potuit.

De Philostrato, si attente legeras, nr tu aliter senties. Non enim Apollonus Olympiadicom certaminum tempore, aut ad eam celebritatē affuit, cum ex Italia fugeret; ut interpretari: sed in Olympiam, id est, locum ipsum pervenit, ubi agones illi committi solebant. Quibus cim Græci perfuncti jam essent, & in patrias suis revertentes; simulacrum nunciatum est eō Apollonium ex Italia venisse: tam inustitate rei fama concitat; tum illum videndi, audiendique studio permoti, frequentes accurrerunt. Itaque Philostr. lib. viii, c. vi non illum dicit *εἰς Ολυμπίαν* venisse, sed *εἰς Ολυμπίαν*. In quo Latinus interpres haud probé, qui identidem, in Olympia vertit: vel ad Olympiadēm.

Sanē cū capite vii importunum juvenem Domitiani fautorēm ita compescit, *πέντεν τὸν Ολυμπιάδαν* *τέταρτον ἵπτον*, non minus, *Ολυμπιάδαν* pro loco ipso, atque adeo pro *λύμπιον*, usurpari censeo. Siquidem, ut eodem capite planus iste dicit, *πέντεν τὸν Ολυμπιάδαν* *τέταρτον συώδον*, sed etiam locum ipsum significat.

Unus est Ciceronis locus, qui opinioni tua favere videtur. Hic enim lib. xvi epist. ad Att. epistola vii gra-

tulatur se, cū vii Eid. Sext. à Leucopetra profectus esset in Graciā, Aufro vehementi ad eamdem Leucopetram reiectum, ne ad Olympia navigasse putaretur. Hoc ut ad mentem tuam interpretemur, nempe in Augustum Olympia occidere. Hecatombaon Calippicus cepit anno illo; qui Julianus secundus, periodi Calippicæ quartæ quinquagesimus non fuit; dñe xvii Julii, feria v. Proinde Metaginton Augusti xv. Exeunte ergo Sextili agones in Olympia celebrati sunt, si in Pleinilium loco illud acutum sit; non Boëdromio, sed de Ciceronis loco illo amplius cogitandum. Efti probabile est, Olympicos ludos certis de cauſis, velut ob tempestates, aut pestilentiam, aut id genus alia, in unum, vel etiam alterum menem rejectos fuisse. Quippe qui in sequentem etiam annum dilati quandoque fuerint: quod Neronis tempore, eodem jubente accidit. Sed de Olympicis ludicris nimium multa: nunc ad *μουσικήν* *εργάσαντες*.

De semidiometris lunib[us] p[er]n[on]e persuasus sum: præterim si Tychonicis detrahatur aliquis, quæ uno plenarum scrupulo longiores est Longomontano videtur lib. i. Theor. pag. 174. Poterit ad hanc controveriam dirimendam operatricem aliquod facere Solis illa defecit, quo anno M. DC. XXX, Julii x contigit. Hanc enim integrum æquabilium semidiometrorum methodus exhibet. Tychonica verò digitorum plus minus xii, 20'.

τοῦ Ηρόδοτος *τοῦ Ηρόδοτος*

De tempori perequatione vereor ut obtinere possis.

Nam ut propter signiferi *λεωφόνη* dieteriam anomaliā incidere, vincit ratio: sic ex inaequalitate Solaris sub

ecliptica motus, quam *εὐεργέσιον* efficit, inaequalis oriri dies, non minus illa perfaudet. Efto enim, exempli causa,

Sol vero sit in Arietis puncto; sique prothapharefis

adjicenda gradum 2, 1', 0''. Medium

aequinoctium erit in gradu Piscium 2, 58', 0''. Gradus

2, 2', diurno motu minuta horaria postulam 8', 8'', quibus apparet tempus medio magis est, atque idcirco ad spactaculum excivit: quibus longe pauciores Persas, quam Græcos occubuisse vanissimo commento persuaderi voluit. Interim transfuge ab Arcadia venient ad Persas, qui percontantibus quid retum Graci tunc ageant, responderunt, illos Olympicis ludis intentos esse. Quocirea cum prælium ad Thermopylas paululum *μέτρον* *τοῦ Ηρόδοτος* antecipiatur; quo tempore ferè ad Artemisium pugnatum esse dicit Herodotus: Olympia vero non multo postea celebrata fuit; cum cesorum cadavera adhuc impulsi jacerent: quis non videt medium circiter astatim Olympicis ludis occupata?

Atenim Carnē eodem tempore, quo Olympia, peracta fuit. Fatoe, sed vel statione sua dimovit mensis iste potuit, annali quapiam, ut fit, interveniens labi: vel Carnē conceptiva fuerint; ut apud Romanos Latina feria: vel ejusmodi aliquid ignotum nobis acciderit, sive ito anno; sive altero, quem Thucydides designat. Ut ambiguum sit, astralē tempus, an autunnale, propria, & naturalis Carnē mensis fedes fuerit, à qua nonnumquam alienam in tempestate seu lunaris calculi virio, sive de industria migraverit. Nam quod ad ordinarium illius situm attinet; cum Plutarchus in *Nicia Kapνίον μήνα* apud Syracusanos Attico Metagitionis respondere dicat; videtur & apud Lacedemonios idem illi tributus esse locus: à quo tamen interdum in anteriora, vel consequentiā promoveri potuit.

De Philostrato, si attente legeras, nr tu aliter senties. Non enim Apollonus Olympiadicom certaminum tempore, aut ad eam celebritatē affuit, cum ex Italia fugeret; ut interpretari: sed in Olympiam, id est, locum ipsum pervenit, ubi agones illi committi solebant. Quibus cim Græci perfuncti jam essent, & in patrias suis revertentes; simulacrum nunciatum est eō Apollonium ex Italia venisse: tam inustitate rei fama concitat; tum illum videndi, audiendique studio permoti, frequentes accurrerunt. Itaque Philostr. lib. viii, c. vi non illum dicit *εἰς Ολυμπίαν* venisse, sed *εἰς Ολυμπίαν*. In quo Latinus interpres haud probé, qui identidem, in Olympia vertit: vel ad Olympiadēm.

Sanē cū capite vii importunum juvenem Domitiani

fautorem ita compescit, *πέντεν τὸν Ολυμπιάδαν* *τέταρτον ἵπτον*, non minus, *Ολυμπιάδαν* pro loco ipso, atque adeo pro *λύμπιον*, usurpari censeo. Siquidem, ut eodem capite planus iste dicit, *πέντεν τὸν Ολυμπιάδαν* *τέταρτον συώδον*, sed etiam locum ipsum significat.

Unus est Ciceronis locus, qui opinioni tua favere videtur. Hic enim lib. xvi epist. ad Att. epistola vii gra-

obscurationis initium, ac moræ; neutrius vero finis accurate reprehendi potuit. Videtur itaque illius initium sub horam à meridie septimam, 30' incurrit. Nam aliis 7, 27'; aliis 7, 35' notavit. Est in hac urbe perissimum quidam observandi artifex, & astabre factis, atque exquisitis instrumentis prædictis, qui *μηνῶν* suam nobiscum communicavit. In ipso puncto ingressione in umbram Canicula altitudinem observabat Gr. 28, 3', 20'. initio mōræ Gr. 36, 20'. Pauli post finem deliquit (nam mōræ exitus proorsus animadvertis non potuit) altitudine erat Arcturi Gr. 9, 30'. Ex quibus initium eclipsis congrue videtur in horam 7, 35'. Mōræ initium hora 8, 35'. Finis deliquit totius hora 11, 7'. Quæ omnia non solum à Parisiā, sed etiam Tychonicā, & Alphonſinā tabularum *λόγοις* nūm̄ dīstant. Ob id Tychonicā radicem Prutenicā anterēderā censui. Ad hunc modum recentis Parisini tabulis, rursum deliquit illius epilogismum ad calculos reduximus. Eft autem longitudi Parisiensē grad. circiter 24, 25'. Initium itaque defectionis sub horam cadit à meridie 7, 23, 11''. Mōræ initium hora 8, 29'. finis mōræ hora 10, 7'. finis eclipsis hora 11, 13'. In illo descriptione, quæ labes in calce libri viii de Doct. Temporum conjectimus, quædam per imprudentiam sunt notata proposita. Cum enim prothapharefis tempus subtrahendum effet horarum 5, 37'; idque de media syzygia, id est hora 2, 50' post medium noctem excludim effet; ut reliqua fierent hora 9, 24' nos pro 9. horis, 8. scripsi. quæ labes in cetera redundavit. Ita cum dimidiæ durationis scrupula sint 62', & motus horariorum 32', ex quo scrupulis 62' competit hora 1, 50'. nos horam 1, 40' attribuimus. Hac igitur castiganda sunt. Spero ad illum, quem dixi modum, conformata radice, omnium, quæ quidem extant hodie, Parisinis tabulas exquisitissimas fore. Ceterum ad recentiorem illum epilogismum, utramque temporis æquationem affumpsumus. Quid si alteram, quam cum Longomontano detrahis, abjudicasem, quæ 4' ferè scrup. colligit, enimvero proprius ad observationem ratio nostra perveniret. Age vero quemadmodum cum observationibus tuis tabulis iste contentient, periculum faciamus. Tres sunt à te propositæ Luna defectiones: quarum prima anno M. DC. XVI Romæ, ut ait, inventa fuit hora 3, 20' post medium noctem, secunda Bethafis obseruata est anno MDCCXIV, Sept. xxvi; cuius medium incidit in horam 8, 20' à meridie. tertia denique anno MDCCXV codem in loco comprehensa est hora 1, 32' à media nocte diei 18 Aug. ad quod tempus ii motus convenient.

Calculus plenilunii eclipsi, quod anno MDCCXVI contigit Augst. XVIII.

Plenilunium medium incidit Lutetia hora 7, 37', 15'' à media nocte diei 18 Aug. ad quod tempus ii motus convenient.

Longit. Solis Anom. Solis
M. Sec. M. Sec.
5. 5. 52. 1 1. 29. 52. 32
Anom. Luna Motus Latitud.
M. Sec. M. Sec.
6. 10. 20. 54 11. 26. 38. 16

Prothapharefis exactissima Solis est 1, 44', 1'' S. Luna 4, 23', 32'. A. Summa, 6, 36', 4'' horæ 13 præcise, subtrahenda. Plenilunium verum Bethafis Sept. xxvi, hora 8, 11', 13'' à meridie. Medius motus in longitudinem Solis tempore vera syzygia est 6, 6. 0. 25''. Verus 6. 35', 43''. Ascensio recta veri loci, 6. 3', 37''. Differentia medii motus & ascensionis, grad. 2, 23', quibus competit horaria scrup. 9', 32''. Quoniam acentio recta minor est motu medio, ideo adiencia est aquatio temporis ad commune tempus. Oppositio itaque vera physico tempore contigit Bethafis hora 8, 20', 45'' à meridie. Motus latitudinis mediis tempore vera Oppositiois 5, 26, 31, 33''. Verus autem 6, 1, 44, 55''. Latitudo vera australis, 5', 40''. Luna semidiometrus est 16', 19''. Umbra castigata, 45', 5''. Summa semidiometrum, 61', 24''. Scrupula incidentis 61', 7''. Scrupula mōræ dimidiæ, 28', 2''. Motus horarius versus 31', 24''. Ergo dimidiæ duratio postulat horam 1, 51', 47''.

Initium eclipsis hora 6, 28', 58''
Mōræ initium hora 7, 28, 58
Medium eclipsis hora 8, 20, 45
Finis mōræ hora 9, 12, 32
Finis eclipsis hora 10, 12, 32
Tota duratio mōræ hora 1, 43, 34
Tota defecit tenuit hor. 3, 43, 34

Ex tua delineatione.

5. 28' 0''
7. 30 0
8. 20 0
9. 10' 0''
10. 12' 0''
1. 40 0
3. 44' 0'' } Post meridiem Sept. 26

Calculus Plenilunii eclipsi, quod incurrit in annum MDCCXV, Martio mense.

Plenilunium medium Lutetia contigit Martii xxii hora 13, 26', 51'', à media nocte. Bethafis hora 13, 35', 21''.

Longit. Solis Anom. Solis
M. Sec. M. Sec.
o. 1. 11. 52 8. 25. 1. 33
Anom. Luna Motus Latitud.
M. Sec. M. Sec.
i. 16. 55. 5 0. 7. 42. 54

Prothaph. exquisita { 0; 2' 47'' A
{ 0; 3, 55' 24'' S.
Summa 5. 58', 11''. Horæ 11, 45 A.
Oppositio vera contigit Bethafis hora 1, 20', 21''.
di ci xxiv Martii. Motus medium Solis o. 1, 40', 41''.
Verus, 81